

PRESENTATIE SOVW POSITION PAPER INPUT HERIJKing RODE

WINDENERGIE IN DE GEMEENTE BERKELLAND

Doelstelling

Het SOVW Position Paper geeft:

- Duiding van onze standpunten
- Concrete voorstellen voor de herijking van het RODE beleid van de Gemeente Berkelland

Onderwerpen

- Inleiding
- Beoordelingsmatrix RODE
- 1. Energie-opgave
- 2. Ruimtegebruik
- 3. Normering
- 4. Draagvlak
- Conclusie

Onderwerpen

- **Inleiding**
- Beoordelingsmatrix RODE
- 1. Energie-opgave
- 2. Ruimtegebruik
- 3. Normering
- 4. Draagvlak
- Conclusie

Zonder aanscherping van geluidsnormen voor windturbines draait Nederland zich in een medisch moeras. Laagfrequent geluid uit windparken leidt tot slapeloosheid, concentratieverlies, vermoeidheid en depressie. Zo waarschuwen Nederlandse artsen na het doorspitten van bijna duizend wetenschappelijke studies. „Bestuurders en rechters mogen dit niet langer negeren.“

door Edwin Timmer

Bewoners hoorndol geworden

Hooftlijn, trillingen en slapeloosheid. Tientallen bewoners van het Groninger dorp Meeden kloppen afgelopen weken met hun klachten aan bij de Dorpsraadcoöperatie Meeden. Niemand wist zeker wat de oorzaak is, maar angstig kijken de hoge windturbines die hun stelsel kort omringen. Zevenentwintig aan de oostkant van het dorp, op duizend meter afstand van de huizen. En acht moles aan de

Universitair Medisch Centrum legt de laatste hand aan een studie naar een kleine duizend, veelal buitenlandse wetenschappelijke artikelen. Alleen maar over het verband tussen medische klachten en windturbines. Hij tracht zijn conclusie neutraal te formuleren. Maar dat het fust gaat in Nederland, staat volgens hem als een paal boven water.

Voorzitter

En één ding weet De Laet te benadrukken: voor hij uitslag geeft over wat hij als

Kleinisch fysicus en uitloog Jan de Laet van het LUMC.

Nederlandse collega's deden nog weinig onderzoek naar medische effecten van windturbines, stelt De Laet. „Als audioloog concentreer ik me vooral op doofheid en slechthoortheid. Windparken hebben een toeval ander effect.“ In zijn studie, die hij aan een wetenschappelijk tijdschrift temachtigde, komt hij tot de conclusie dat de meest voorkomende effecten op van windturbines: slapeloosheid en concentratieverlies. En als gevolg daarvan: hoofdpijn, vermoeidheid, stress en zelfs

„Dat e bulde

Windpark houdt zich aan regels maar is toch ‘gekmakend’

Hoe lossen we de problemen op rondom het windpark langs het Spui en wat kunnen we hier voor lessen uit trekken bij de aanleg van andere windparken? Die vragen stonden woensdagavond centraal bij de behandeling van het onderwerp in een vergadering van de provinciale staten. „We hebben het over meer dan duizend klachten. Waarom heeft de provincie niet ingegrepen? Deze situatie is ronduit onacceptabel.“

Amy van den Berg
Nieuw-Beijerland

De kritiek was gisteravond niet mals op de wijze waarop er is omgegaan met omwonenden van de vijf grote windturbines tussen Piershil en Nieuw-Beijerland. Gedeputeerde Berend Potjer van de provincie werd op het matje geroepen. Hoe kan het dat de exploitant zich aan de wettelijke geluidsnormen houdt, maar er toch zoveel klachten over geluidsoverlast zijn? is de veelgehoorde kritiek.

Zes omwonenden van het windpark spraken in tijdens de vergadering. Onder meer een veehouder aan de Spuidijk, aan de kant van Nisweraard: „Ons huis ligt op 650 meter van de middelste windmolen. Op een stille zomeravond kunnen we niet meer buiten zitten, slapen met een open raam gaat ook niet meer.“

Gekmakend

Een andere inwoner: „Vanaf windkracht vier is de overlast zodanig dat het je leven beheerst. Het geraas is gekmakend. Er zijn meer dan duizend klachten bij omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid: Wat is hiermee tot nu toe gedaan? Meerdere gezinnen zijn verhuisd. Wanneer komt men erachter dat dit een onhoudbare situatie is? Voorzichtige oplossingen wer-

„Het windpark langs het Spui zou erg veel problemen veroorzaken bij omwonenden.“

RETOUR 4000

den genoemd door de omwonenden: het aantal draaiuren vermindert, de windturbines stilzetten op zomeravonden. In dat laatste geval zouden mensen in ieder geval rustig in de tuin kunnen zitten. „Dat zou het al een stuk leefbaarder maken, ja“, zei een van de bewoners.

Gedegen onderzoek

Maar veel van de politici namen met die aangedragen oplossingen nog geen genoegen. Er zou gedegen onderzoek moeten worden gedaan naar de overlast, los van de

Op stille avond kunnen we niet meer buiten zitten

—Aamwonende

gemeten geluidsoverlast, vonden veel partijen. „We hebben goed gehoord dat de perceptie van overlast groot is, dat wij vervolgens als provincie met de meetresultaten zwaaien en zeggen: je mag eigenlijk niet klagen. Dat vind ik eigenlijk niet passen, dus ik hoop niet dat dat zo is“, zei Laura Neijenhuis van D66.

Ook zou er nog eens goed moeten worden gekeken naar de ge-

luidsnormen, werd door meerdere partijen vastgesteld, nadat gedeputeerde Potjer meermaals aangaf dat er geluidsmetingen zijn gedaan en dat de exploitant van het windpark voldoet aan alle normen.

Juist omdat het zo'n rustige omgeving is, zou het geluid meer opvallen, volgens de gedeputeerde. „En veel te makkelijk antwoord“, aldus Gerard van de Breevaart van Fractie ChristenUnie & SGP. „Accepteren we dan dat de gezondheidsklachten die worden opgelopen ook allemaal binnen de norm zijn?“

Frank Hoogendijk van de SP vond dat Potjer „zich ongelofelijk makkelijk verschuilt achter de normen die gesteld zijn en nauwelijks rekening houdt met de mensen die er last van hebben.“

Onderzoek

Potjer gaf na diverse kritische vragen aan dat er over de bestaande geluidsnormen in gesprek wordt gezegd. En dat er (landelijk) onderzoek wordt gedaan naar de gezondheidsgevolgen van geluidsoverlast, onder meer door het RIVM. In de Hoeksche Waard zouden er te weinig omwonenden zijn - statistisch te gering - om daar een oorzakelijk verband te constateren tussen geluidsoverlast en gezondheidsklachten.

Het Windmolenpark 'Windpark N33' in Meeden: het valt toch niet mee. (© Foto: Venema Media)

„Het valt toch niet mee“

25 januari 2021 om 09:51 uur

MEEDEN Het aantal klachten in Meeden neemt toe. Diverse van het dorp doen hun beklag over slapeloosheid met stress spanning tot gevolg. Klachten die zijn ontstaan nadat de wind zijn gaan draaien. „Het valt toch niet mee“, zo geven mensen

▲ De windmolens lijken bijna achter de woningen te staan in Geervliet en Heenvliet. Zet zulke turbines twee kilometer, willen vier provinciale fracties. © Arie Kievit

'Windmolens verder weg van woningen zetten'

Binnen het provinciebestuur van Zuid-Holland willen vier partijen serieus naar het plaatsen van windmolens op een grotere afstand van woningen. Windpark Spui, waar niet alleen bewoners van Nieuw-Beijerland Piershil last van hebben, maar ook bewoners in Spijkenisse, Hekelingen en Simonshaven, wordt als voorbeeld genoemd hoe het niet moet.

'Normen voor windparken moeten veel strenger'

Gerard Reijn
Amsterdam

Windparken zijn op juridisch drijfzand gebouwd. Volgens advocaat Peter de Lange zou dat best eens de conclusie kunnen zijn uit een uitspraak van het Europese Hof van Justitie.

De Lange treedt op namens zeven groepen die zich al jaren fel verzetten tegen twee grote windparken in Drenthe, het windpark Pottendijk en Drentse Monden Oostermoer. De bouw van een deel van die omstreden windparken is al begonnen, nadat bewonersgroepen tot aan de Raad van State tevergeefs hadden geprobeerd de bouw tegen te houden.

Nu zien ze opnieuw kansen. Ze gaan een kort geding aanspannen om de bouw te laten stilleggen. De munitie die ze daarbij gebruiken komt van het Europese Hof van Justitie. Dat oordeelde in juni dit jaar, bij de beoordeling van een kwestie rond een Vlaams windpark, dat de windmolens moeten worden getoetst aan veel strengere normen voor de effecten op de gezondheid.

Volgens hun advocaat De Lange moeten windparken van de moderne formaten worden beschouwd als industriële installaties met 'aanzienlijke milieugevolgen'. De uitspraak van het EU-hof houdt in dat de gemeenten

ten moeten worden getoetst, en dat aan strenge normen. Volgens de advocaat mag alleen een vergunning worden verleend 'als de gezondheid van omwonenden er op zijn minst niet op achteruitgaat'.

De Lange denkt dat het makkelijk is aan te tonen dat in ieder geval een deel van de omwonenden nadelige gevolgen van grote windmolens ondervindt. 'Het RIVM heeft al eens in de rechtszaal gezegd dat 9 procent van de omwonenden er nadelige gevolgen

Gezondheidseffecten windmolens moeten getoetst worden aan strenge normen

van heeft.' Dat betekent volgens hem dat zo'n vergunning niet had mogen worden verleend. Sterker nog: ook bestaande windparken zouden stilgelegd moeten worden. Want, zegt De Lange, die vergunningen zijn onterecht afgegeven.

De Lange denkt dat de gevolgen van het nieuwe juridisch inzicht vergelijkbaar kunnen zijn met die van het beruchte stikstofarrest van de Raad van State van vorig jaar. Door dat arrest ging Nederland in 2019 over tot de

voor nieuwe infrastructuur geblokkeerd, de maximumomlaag naar 100 kilometer van boerenbedrijven konden niet doorgaan.

Bravoure

In het FD kreeg De Lange ochtend enige steun van de hoogleraar Milieurecht, H. 'Gezien de uitleg van het EU-hof kun je nu twijfels hebben aan de jurisprudentie van de Raad van State, met andere woorden Raad van State zou er wel kunnen zitten.

Maar Erwin Noordover, een die geregeld ontwikkelaars van windparken juridisch bijstaat, vindt Lange veel te ver gaan. Hij merkt op dat de bravoure van De Lange windparken waar het hier om gaat beschikken over onherroepelijke gunning: die kunnen dan wel gebouwd worden. Het zou best een rechter in de toekomst deels dat er meer onderzoek naar gedaan naar effecten van windmolens dan niet met draaien. Afhankelijk van dekomsten van het onderzoek misschien met andere normen worden gehouden. Ma

Advocaat: gevolgen voor milieu nooit goed bekeken

'Bom onder windmolens'

door Edwin Timmer

AMSTERDAM • Bij een nieuwe rechtszaak tegen een omstreken windpark in de Veenkoloniën staat tevens de geldigheid op het spel van de vergunningverlening voor alle overige Nederlandse windmolenparken. Dat stelt advocaat Peter de Lange, die namens omwonenden in Drenthe een kort geding start tegen de aanleg van het windpark Drentse Monden en Oostermoer.

Bewonersgroepen willen de bouw nabij Stadskanaal van 45 ruim tweehonderd meter hoge molens tegenhouden. De precedentwerking van de zaak heeft in potentie echter een veel groter effect. „Als de rechter een recente uitspraak van het Europese Hof volgt, dan staat mogelijk straks elke windmolen in Nederland stil”, aldus de Barendrechtse advocaat van Vos & De Lange Advocaten.

Onterecht

Tegenstanders van het windpark, georganiseerd in onder meer Platform Storm en het Democratisch Energie Initiatief, vingen eerder in een bestuursrechtelijk proces bot tot bij de Raad

ken. Volgens een recente uitspraak van het Europese Hof, in een zaak over een Vlaams windpark, had dat wel moeten. Het hof legt daarmee een bom onder de vergunningverlening voor alle Nederlandse windparken.

Alles draait om de vraag of de vergunningverlening vanuit het Activiteitenbesluit wel voldoet aan Europese regels. „Vergunningen voor windparken worden

Tegen de bouw van een windmolenpark in de Drentse Veenkoloniën is veel weerstand in regio.

FOTO ANP/HH

nooit getoetst op hun milieu-effect. Daarmee is de verplichte milieubescherming een wassen neus”, zegt de advocaat. „Het Europese Hof bevestigde eind juni dat een toets van die normen vooraf wel had moeten.”

beide handen aan. Daarom starten ze nu een civielrechtelijke zaak. Jan Nieboer van stichting Platform Storm: „Als ik één dakpan verander van kleur, staat de overheid op mijn stoep.

Rechtszaak heeft mogelijk gevolgen

Maar als een industrieel Momenteel draaien er al

vergunningverlening schipbreuk lijden, dan zijn de gevolgen niet alleen voor nieuwe windplannen. Nietigverklaring van onrecht verleende vergunningen moet ook plaatsvinden, aldus het hof. „Indien blijkt dat de uitvoering van het windmolenproject al is gestart of zelfs al is afgerond.”

PREMIUM

plan om drie windmolens bij Eefde te plaatsen loopt mogelijk langdurige vertraging op. © archief/Carlo ter Ellen

Raad van State legt mogelijk plan voor drie windturbines Eefde op de plank

De Raad van State gaat de komende weken onderzoeken of de rechtszaak over een plan voor drie 185 meter hoge windmolens langs het Twentekanaal bij Eefde moet

Zoeken

Nieuws Sport Coronacijfers Agenda Gemist Radio Adverteren

Oss Bernheze Den Bosch Uden 112 Dossiers #vanhier

Door een amendement van CDA, VVD, VDC en PvdA werd het plan zodanig aangepast dat de afstand van windmolens tot de bebouwde kom minimaal 2000 meter moet zijn in plaats van 1000.

Frank Spijkers 29 januari 2021 - 17:17 uur

Oss kiest definitief voor windmolens in Lithse polder

Er mogen in de toekomst windmolens komen in de Lithse polder. Dat heeft de Osse gemeenteraad donderdag besloten. Wel zijn de plannen iets aangepast met als doel overlast voor omwonenden te beperken.

De SP stemde als enige partij tegen het raadsvoorstel. Die partij wil dat er eerst meer duidelijkheid komt over de mogelijke gezondheidsrisico's van laagfrequent geluid dat wordt veroorzaakt door hoge windturbines. De langverwachte beslissing volgde donderdagavond na overleg op het gemeentehuis en digitaal. Met windmolens in de Lithse polder, op het gemeentehuis en digitaal. Met windmolens in de Lithse polder, op het gemeentehuis en digitaal. Met windmolens in de Lithse polder, op het gemeentehuis en digitaal.

verhuizingen en verpakkingen
Graaf van Solmsweg 40
5222 BP 's-Hertogenbosch
Tel. 073-621 1648
www.sars.nl

Meest gelezen

- 1 Geheimzinnigheid en vooral veel 'geen commentaar' op vragen over City Hotel Oss
- 2 Agenten mishandeld bij feest in Berghem
- 3 Kantoor Rabobank aan het Heschepad in Oss sluit de deuren
- 4 34 huurwoningen opgeleverd in nieuwe straat in Uden
- 5 Plan voor renovatie winkelcentrum Maaspoort ligt op tafel

Laatste uitzendingen

In Gesprek met - Kees van der Loo

'Veel nieuwe locaties voor zonne- en windparken zijn overbodig om klimaatdoel te halen'

Gemeenten en provincies zijn naarstig op zoek naar locaties voor zonne- en windparken, terwijl dat onnodig is. Het klimaatdoel voor duurzame elektriciteit is namelijk al binnen handbereik, zegt Marjolijn Visser, lector Energietransitie aan de Hanzehogeschool Groningen. Op veel nieuw aangewezen bouwlocaties die grote maatschappelijke onrust veroorzaken, zal vermoedelijk nooit zonne- of windpark hoeven te komen, stelt hij.

In een nieuwe berekening laat Visser zien dat het Nederlandse klimaatdoel van 35 Terawattuur (TWh) duurzame elektriciteitsproductie op land in 2030 al bijna gehaald wordt. Dat maakt de Regionale Energiestrategieën (RES), die gemeenten en provincies nu opstellen, goeddeels overbodig. Het opstellen van die plannen kost miljarden, concludeerde de Raad voor het Openbaar Bestuur eind januari nog.

In een nieuwe berekening laat Visser zien dat het Nederlandse klimaatdoel van 35 Terawattuur (TWh) duurzame elektriciteitsproductie op land in 2030 al bijna gehaald wordt. (Foto: publicnowhere/Unsplash)

Beeld Bram Petraeus

Achterhoek
RES Regionale
Energie
Strategie

Samen
d'ran!

Partners: Aalten • Bergeelland • Bronckhorst • Doetinchem • Montferland • Oost Gelre • Oude Maasstreek • Winterswijk i.s.m. provincie Gelderland, waterschap Rijn en Liessl en netbeheerder Liander.

Factsheet ruimtelijke alternatieven RES 1.0 Achterhoek
 de online dialoogsessie voor inwoners op 10 en 11 februari 2021.

Factsheet ruimtelijke alternatieven RES 1.0 AS
Ter voorbereiding op de online dialoogsessie voor inwoners op 10 en 11 februari 2021.

Opwekken duurzame energie in de Achterhoek: hoe gaan we dat doen?

Opwekken duurzame energie in de Achterhoek: hoe gaan we dat doen?
Net als in de rest van Nederland, moeten we in de Achterhoek met elkaar nadenken over hoe we in de toekomst de energie die we nodig hebben zelf gaan opwekken. De aanpak daarvoor wordt vastgelegd in de [Regionale Energiestrategie \(RES\) Achterhoek](#). In deze factsheet leest u waar we mee bezig zijn, zodat u zich goed kunt voorbereiden op het gesprek dat we op 10 of 11 februari (19.30 tot 21.30 uur) met u als inwoner willen voeren.

Het opwekken van duurzame energie kan op allerlei manieren en in allerlei combinaties. Elementen als techniek, de benodigde hoeveelheid energie in de toekomst, landschap & leefbaarheid en persoonlijke smaak spelen hierbij allemaal een rol. Net als de huidige en (toekomstige) netcapaciteit.

Alternatieven onderzocht
... goede keuze te ku

Alternatieven onderzocht
Om een goede keuze te kunnen maken, gaan we in de komende periode verschillende alternatieven onderzoeken, voor het opwekken van duurzame energie in de Achterhoek. Zo kijken we naar het alternatief 'Windmolenvrij'. Wat zijn de voor- en nadelen? Maar we kijken ook naar alternatieven zoals 'De Achterhoekse maat' en 'De energieke boer de baas'. In totaal staan er nu acht alternatieven op de lijst voor onderzoek. U treft ze verderop in deze factsheet aan bij 'Alternatieven'.

Contact met onze woordvoerders

PERSBERICHTEN • WIND • 2 NOVEMBER 2017 15:25 CET • 2 MIN

**Nuon tekent
megaovereenkomst voor
windenergie met
Microsoft**

ontvangt

ontvangt Microsoft

honderd procent van de energieproductie van het nieuwe windmolenpark

Nuon/Vattenfall ontwikkelt windmolenpark Wieringermeer om duurzame energie te leveren
Microsoft nabij Gemeente Berkelland

Gemeente Berckelland

4u - 5

Nuon/Vattenfall heeft een overeenkomst van windenergie. Met deze nieuwe tienjarige afname zal de energieproductie van honderd procent van de energieproductie op de Wieringermeerpolder zal worden gebouwd. Het windpark zal vanaf 2019 elektriciteit produceren die zal worden gebruikt voor de energie afnemen voor ons datacenter in de provincie Noord-Holland. De algemeen directeur van Microsoft, Nederland, heeft het potentieel aan van Nederland als innovatie land. Het helpt bij het creëren van een virtuele wereld. Het vermindert hun impact op het milieu vermindert.

Net als in de rest van Nederland, hebben we in de Achterhoek de uitdaging om plannen te maken voor het opwekken van duurzame energie. We gaan de komende tijd alternatieve mogelijkheden onderzoeken. **Zou het windloos kunnen? Clusteren of niet?** Agrariërs als de nieuwe energieproducenten? En zo nog wat meer mogelijkheden. We zijn benieuwd wat u vindt van deze alternatieven. Daarom nodigen we u uit om mee te praten op 10 en 11 februari van 19.30 tot 21.30 uur. Info en aanmelden: www.res-achterhoek.nl/inwoners

roene IT

land is een aantrekkelijke vestigingslocatie voor Microsoft, omdat de energievoorziening hier een ideale hub is in het internetverkeer. "De data centers lokaal geproduceerde energie wordt gebruikt door Nuon. "Daarom was onze invest

Wat vindt u belangrijk bij het opwekken van duurzame energie in de Achterhoek?

Laat uw mening horen!

Wo 10 feb en do 11 feb
19.30 – 21.30 uur

Online dialoogsessie voor inwoners

Democratie kan alleen bestaan
als je ook nee kunt zeggen

TW.nl

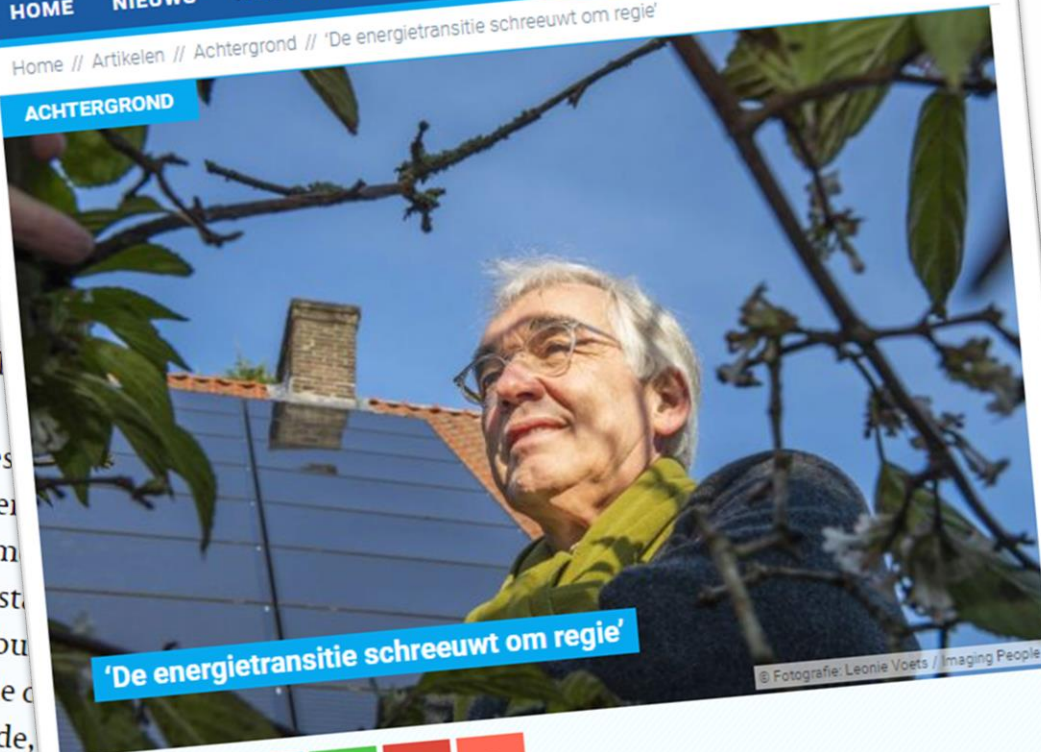
techniek & wetenschap in perspectief

HOME NIEUWS ACHTERGROND OPINIE&ANALYSE TW ONDERZOEKEN VAKGE

5 februari 2020

Home // Artikelen // Achtergrond // 'De energietransitie schreeuwt om regie'

ACHTERGROND

'De energietransitie schreeuwt om regie'

Fotografie: Leonie Voets / Imaging People

Brede oproep voor meer regie energietransitie precies op tijd

14 september 2020

Delen via:

De doelen uit het Klimaatakkoord kunnen gehaald worden, als er meer regie komt op de grote ombouw van het Nederlandse energiesysteem. We staan voor belangrijke keuzes met betrekking tot de energie-infrastructuur, die gepaard gaan met miljardeninvesteringen. Keuzes die we maar één keer afgewogen en vanuit een integrale blik kunnen maken als we de klimaatdoelen van 2030 willen halen. In drie politieke en bestuurlijke publicaties van afgelopen week wordt gevraagd om meer centrale regie in de energietransitie. Netbeheer Nederland ondersteunt deze vraag krachtig. Aan

fd.

Mijn nieuws Net binnen Krant Beurs Service & Contact

Kernenergie is goedkoper en wind, blijkt uit onderzoek opdracht van Wiebes

Orla McDonald 23 sept '20

DAGBLAD VAN HET NOORDEN

VOORPAGINA NET BINNEN MIJN NIEUWS GRONINGEN DRENTHE VIDEO SPORT CULTUUR ECONOMIE ME

Windturbines op Windpark N33 bij Meeden produceren laagfrequent geluid (en dat kan enorme impact hebben op omwonenden).

27 januari 2021, 14:22 • Groningen

Deel dit artikel

Deskundigen delen zorgen in Stopera

'Windturbines het nieuwe asbest'

Door RICHARD VAN DE CROMMERT EN EDWIN TIMMER
03 feb. 2021 in BINNENLAND

AMSTERDAM - Windturbines zijn het nieuwe asbest. Er zijn al bij bebouwing geplaatste windturbines slecht onderkend.

aanwijzingen dat de overlast van te
dheid, maar dit gevaar wordt nog a

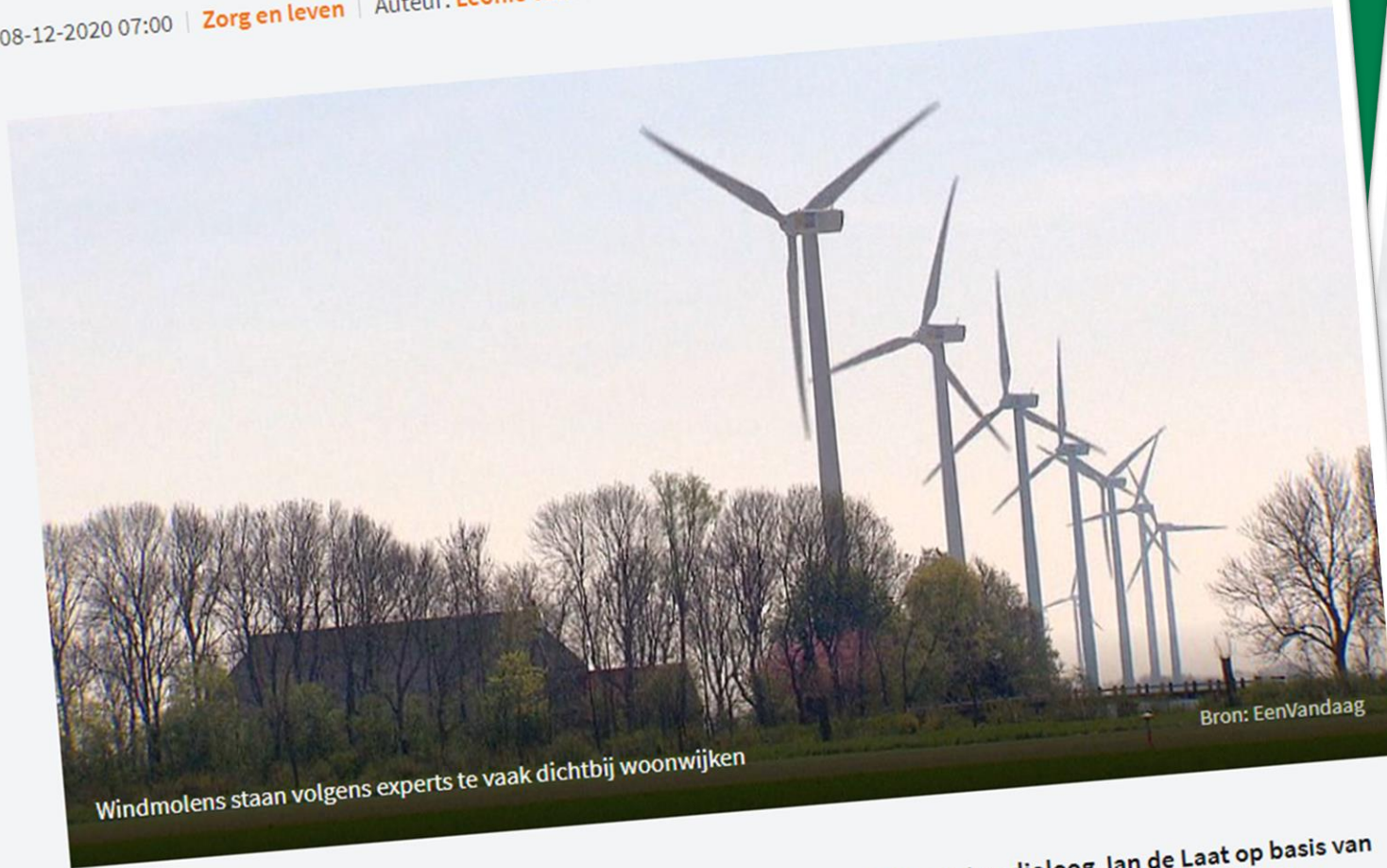
STE NIEUWS

Militairen die bui

Windmolens te vaak te dicht bij woonwijken, blijkt uit onderzoek: 'Voorkom leed door goed te plannen'

08-12-2020 07:00 | **Zorg en leven** | Auteur: **Leonie van Noort, Sjoerd Fennema**

Windmolens staan volgens experts te vaak dichtbij woonwijken

Bron: EenVandaag

Windmolens worden vaak te dichtbij woonwijken neergezet. Dat zegt audioloog Jan de Laat op basis van internationaal wetenschappelijk onderzoek. "De windmolens zijn veel krachtiger dan eerder. Dat betekent dat je ze verder van een woonwijk moet plaatsen."

Experts vrezen: land vol windmolens

Nederland staat voor een ongekende hausse aan nieuwe windmolens en zonneparken. Experts zien grote problemen. Ze vrezen voor verloedering van het landschap en veel weerstand van burgers.

Paolo Laconi

Apeldoorn/Deventer/Lochem

Deze krant inventariseerde de energieplannen van alle Nederlandse regio's. Samen willen zij uiterlijk in 2030 ruim 50 terawattuur aan groene stroom opwekken. Dat komt neer op zo'n 3180 windmolens en 68.900 voetbalvelden vol zonnepanelen.

„Doordat dertig regio's ieder hun eigen plannen maken, ontstaat er een lappendeken van wind- en zonneparken. Die worden als hagelslag over het land uitgestrooid”, zegt landschapsarchitect Berno Strootman, tot vorige week lid van het College van Rijksadviseurs dat de regering adviseert over de kwaliteit van de openbare ruimte. Ons landschap gaat in de uitverkoop. Ze zijn voor decennia de boel aan het verpesten. Er is over een paar jaar geen plek meer in Nederland waar je om je heen kijkt en géén windmolens boven ziet uittorenen.”

„In deze regio staat veel te gebeuren. Zo wil de Cleantechregio rond

‘We zijn de boel aan het verpesten’

Apeldoorn in 2030 voor 1,2 terawattuur aan groene stroom opwekken. Dit komt neer op zo'n 62 windmolens en 2000 voetbalvelden aan zonnepanelen. In de Achterhoek is dat niet veel anders. De regio rond grofweg Deventer, Zwolle en Hardenberg heeft plannen voor 82 windmolens en 2400 voetbalvelden met zonnepanelen. In Flevoland staan al honderden windmolens. Deze zijn verouderd en worden de komende jaren vervangen door nieuwe, veel hogere exemplaren.

Bar weinig

De dertig energieregio's moeten hun inwoners bij de plannen betrekken, maar dat gebeurt in de praktijk weinig. „Tot nu toe is inwoners bar weinig gevraagd”, constateert Marcel Boogers, hoogleraar Innovatie en Regionaal Bestuur aan de Universiteit Twente. Rijksadviseur Strootman verwijt het rijk een gebrek aan regie. Dat moet snel veranderen. „Anderen voltrekt zich een doomsce-

nario.” ■ **bijlage Z 3 t/m 7**

Signalen Berkellandse Politiek

Hinder tot het absolute minimum beperken.

CDA Berkelland

CDA

Mega-windmolens zó dicht op de kernen lijkt niet wenselijk.

VVD Berkelland

VVD

Meer regie voeren, zelf een locatie aanwijzen.

PVDA Berkelland

PvdA

Verdwijnen laagvliegroute geeft nieuwe opties

D66 Berkelland

D66

Windenergie alleen op schaal van ons landschap.

Gemeentebelangen Berkelland

GB

College moet meer regie voeren en niet overlaten aan initiatiefnemers

Groenlinks Berkelland

GROEN LINKS

Locaties Plan Avinkstuw deugen niet

Ondernemend Berkelland

OBL

Niet alleen lasten, lusten terug naar de inwoners.

CDA Berkelland

CDA

Betere locaties beschikbaar na verdwijnen laagvliegroute

PVDA Berkelland

PvdA

Plan Avinkstuw veel te dicht op woonkernen

D66 Berkelland

D66

Geen proeftuin voor mega-windmolens.

Gemeentebelangen Berkelland

GB

Aandacht voor gezondheid van onze inwoners.

Groenlinks Berkelland

GROEN LINKS

Inleiding

Ontwikkelingen, trends, ervaringen

- Overlast omwonenden bestaande windparken
- Meer wetenschappelijke onderbouwing gezondheidsrisico's
- Uitspraak Europees Hof
- Landelijke roep om meer regie
- Landelijk voorzichtig bredere kijk op energiebronnen (bijv. kernenergie)
- Zijn uitgangspunten van RES Achterhoek leidend (opgave, maar ook invulling)?
- Signalen Berkellandse politiek

Onderwerpen

- Inleiding
- **Beoordelingsmatrix RODE**
- 1. Energie-opgave
- 2. Ruimtegebruik
- 3. Normering
- 4. Draagvlak
- Conclusie

Beoordelingsmatrix

Borging van kaders in RODE

- Beoordeling op 4 categorieën:
 - Energie-opgave
 - Ruimtegebruik
 - Normering
 - Draagvlak
- Focus op windenergie
- Nu geen rapportcijfer

Beoordelingsmatrix RODE (versie 19-02-2020)

Legenda

	Voldoende
	Neutraal
	Verbetering mogelijk
	Ontbrekend

Onderwerpen

- Inleiding
- Beoordelingsmatrix RODE
- **1. Energie-opgave**
- 2. Ruimtegebruik
- 3. Normering
- 4. Draagvlak
- Conclusie

Energie-opgave

Wat is de exacte opgave voor Berkelland voor 2030?

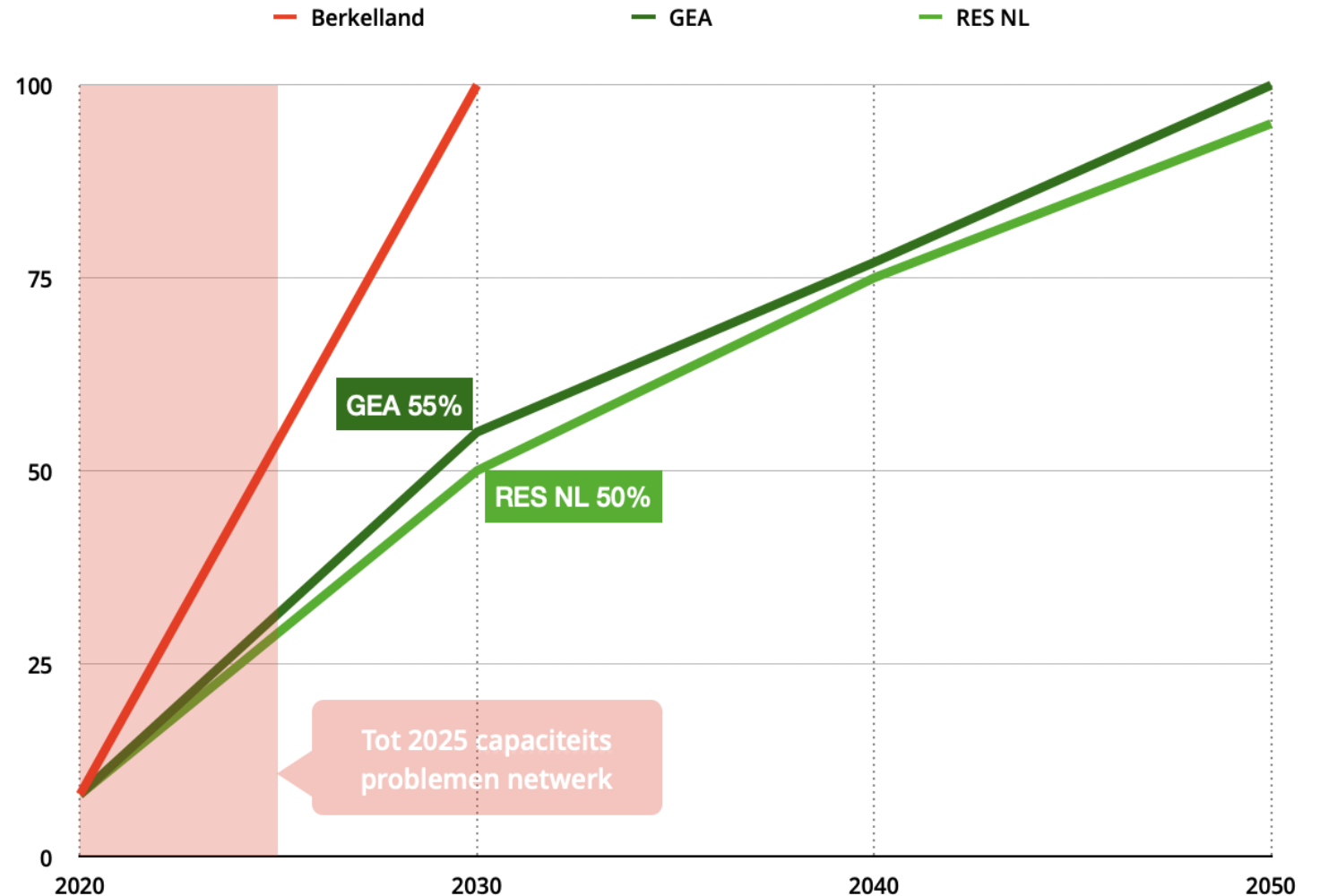
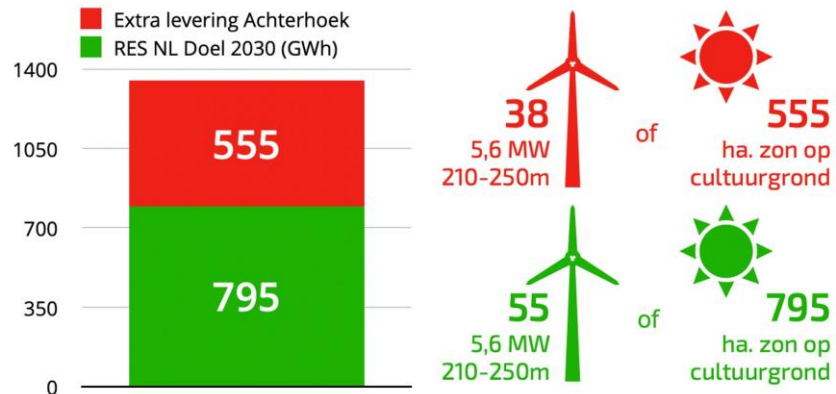
- 1.1. Ambitie elektriciteit
- 1.2. Ambitie warmte
- 1.3. Besparing

Energie-opgave

Wat is de opgave?

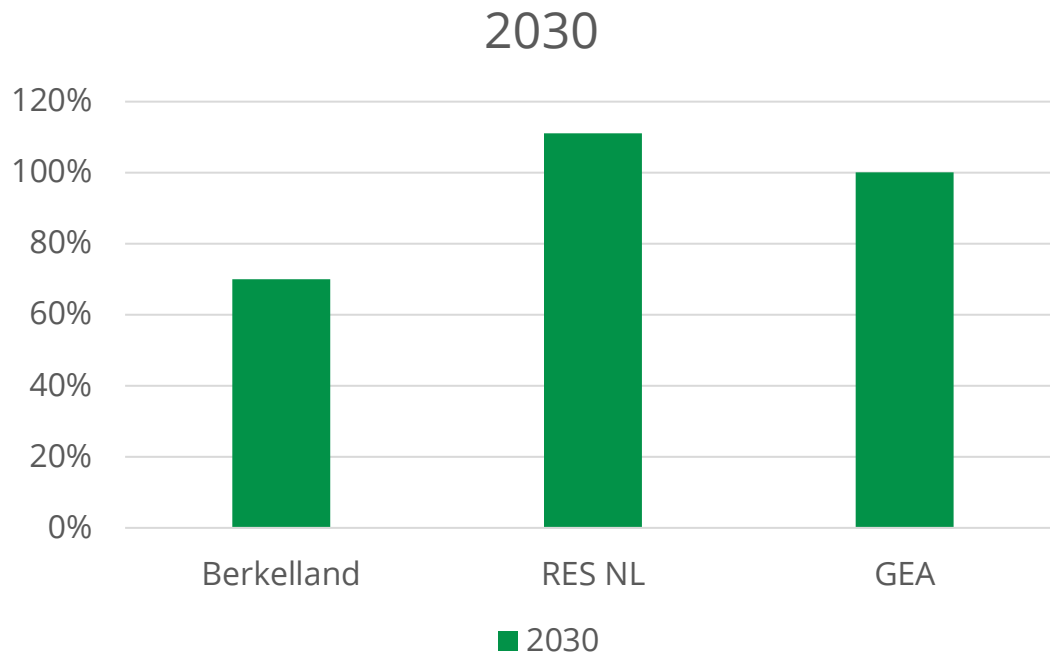
- De Klimaatakkoorden
 - RES Nationaal
 - Gelders Energieakkoord
 - RES Achterhoek (Akkoord v Groenlo)
 - Berkelland Energieneutraal 2030

Energie-opgave

1.1 Ambitie elektriciteit Waar staan we nu?

- Berkelland Energieneutraal 2030 – 70%
- RES Nationaal – 111%
- Gelders Energieakkoord – 100%

	Elektriciteit verbruik 2017 (GWh)	Doelstelling op basis van huidig verbruik	Doelstelling op basis van inwoners	Doelstelling op basis van oppervlakte	Gemiddelde doelstelling
Berkelland	244	87	92	269	149
Achterhoek	1454	517	614	1255	795

Berkelland

	2030 (GWh)
Opwek elektriciteit	61
Zonneparken (vergund 114,8 ha)	104
Totaal	165
RES Nationaal 2030	149
Berkelland Energieneutraal 2030	240

Energie-opgave

1.1 Ambitie elektriciteit

- Voor wie gaan wij opwekken?
- Moeten we daar iets over afspreken

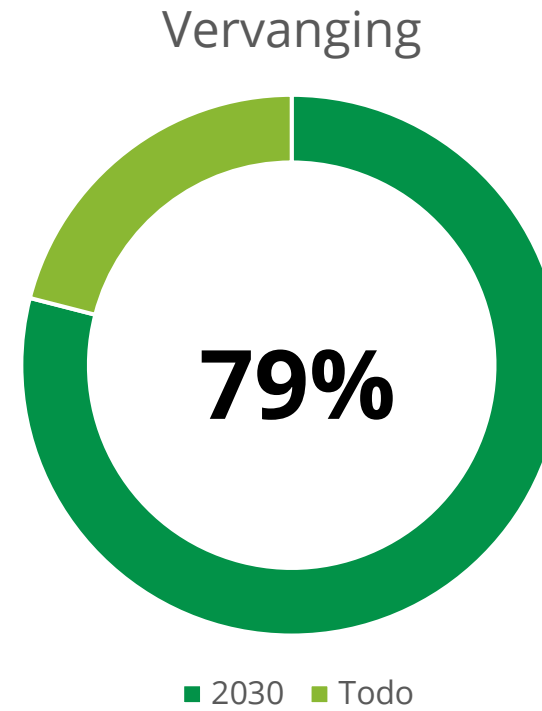
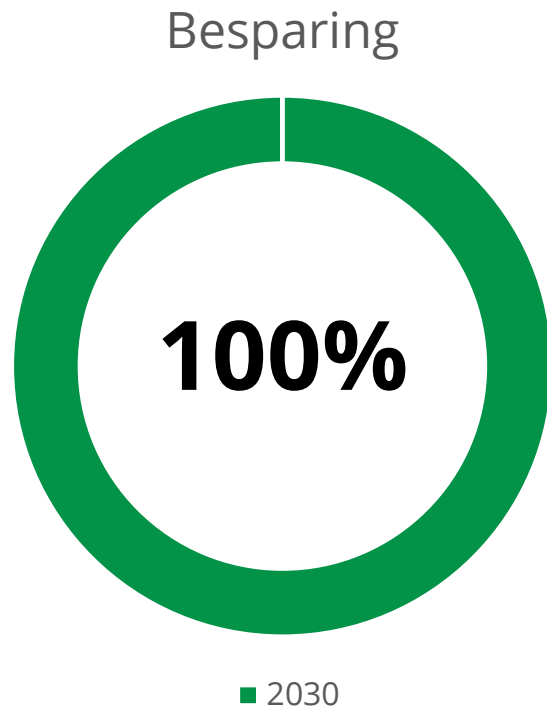
Nuon/Vattenfall ontwikkelt windmolenpark Wieringermeer om duurzame energie te leveren aan het datacenter van Microsoft nabij dit windmolenpark.

Energie-opgave

1.2 Ambitie Warmte

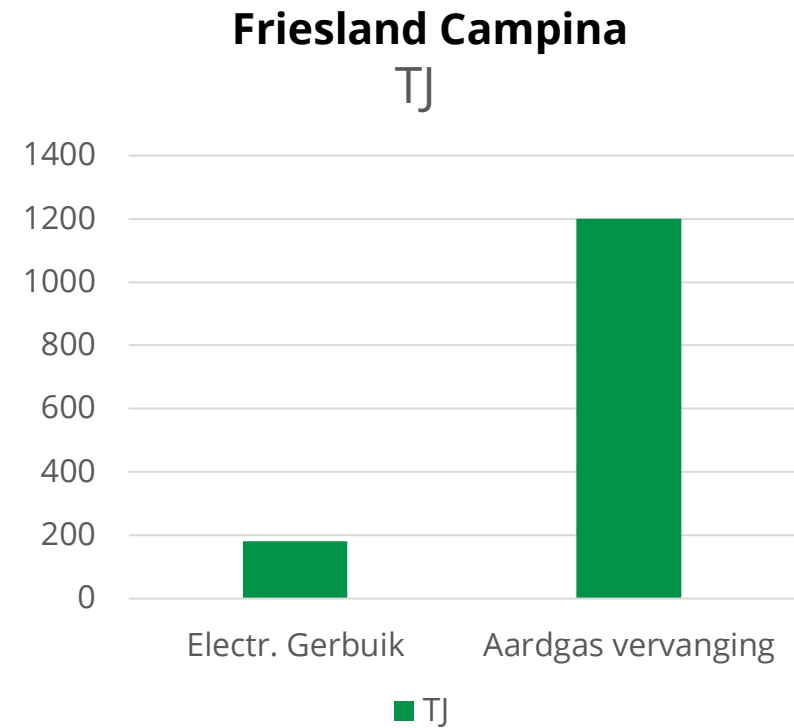
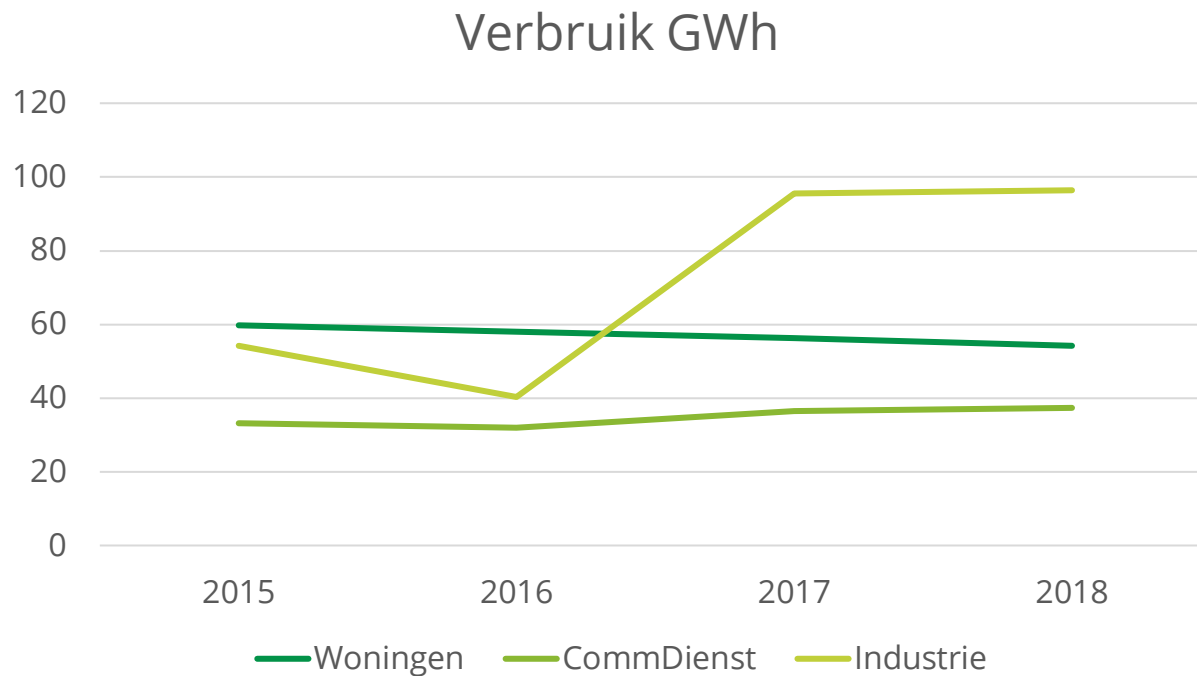
- Aardgas besparing 2030 – 100%
- Aardgas vervanging 2030 – 79%

Energie-opgave

1.3 Besparing

- Woningen dalende trend
- Bedrijven stabiel
- Industrie : sterke stijging vanaf 2015 (Friesland Campina?)

Onderwerpen

- Inleiding
- Beoordelingsmatrix RODE
- 1. Energie-opgave
- **2. Ruimtegebruik**
- 3. Normering
- 4. Draagvlak
- Conclusie

2. Ruimtegebruik

Hoe gaan we zorgvuldig om met de beschikbare ruimte in Berkelland?

- 2.1. Windladder
- 2.2. Stille- en andere waardevolle gebieden
- 2.3. Clustering

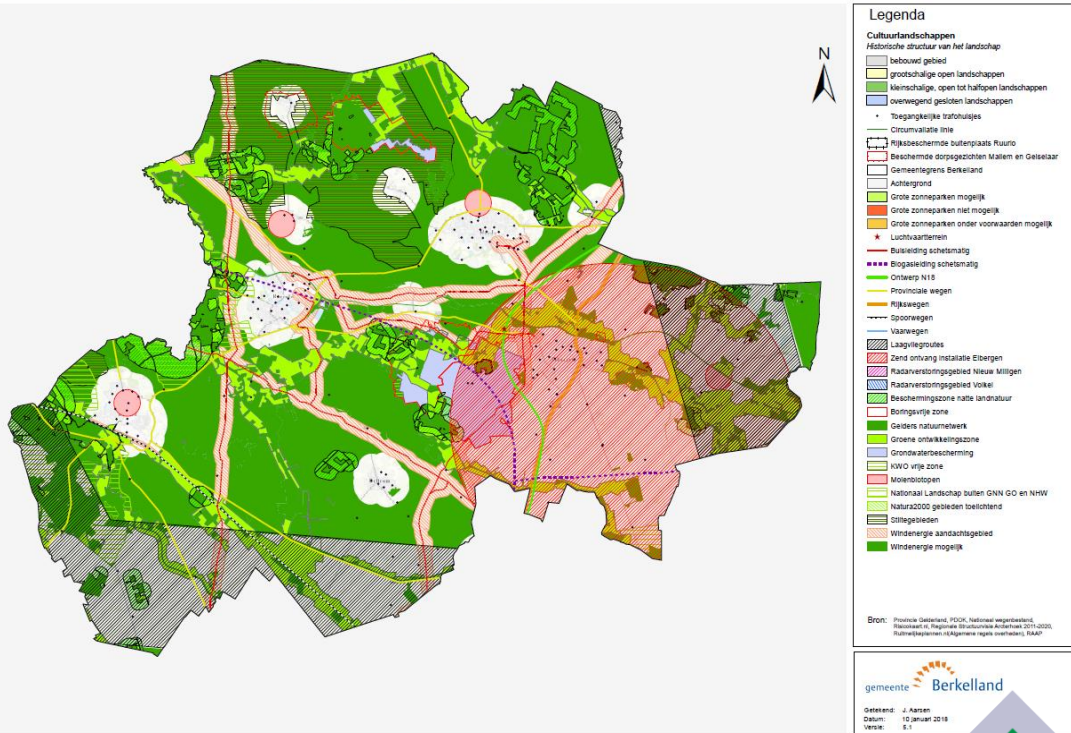
Uit: Beoordeling RES Achterhoek door Provincie Gelderland (20 juni 2020)

- RES Achterhoek (nog) niet gebaseerd op zoekgebieden en dus onvoldoende ruimtelijk detailniveau om:
 - deze te kunnen beoordelen t.o.v. provinciaal beleid;
 - een impactberekening kunnen maken (Liander)
- Te weinig aandacht voor **regionale planvorming**, uitdrukkelijk meer aandacht voor grensoverschrijdende onderwerpen gevraagd.
- Uitnodigingsplanologie kan op gespannen voet staan met **regionale planvorming**.

		GS-brief	Datum 30 juni 2020
	Openbaar		Zaaknummer 2020-004175
	Onderwerp Vaststelling concept Regionale Energie Strategie voor de regio Achterhoek		Inlichtingen Provincieloket 026 359 99 99 post@gelderland.nl
	Beslispunten Vaststellen van Concept RES voor de regio Achterhoek Brief aan regio conform concept vaststellen		Blad 1 van 7
	Bevoegdheidsgrondslag Artikel 158, eerste lid, onder a, Provinciewet		
	Portefeuillehouder Jan van der Meer		

Windladder

Kansen- en belemmeringenkaart duurzame energie opwekking

* toevoeging op lagen kansen- en belemmeringenkaart windenergie

Windladder

RICHTLIJNEN WINDLADDER*

- Zoekgebieden in een trede moeten volledig uitgeput zijn alvorens zoekgebieden in een volgende trede worden vrijgegeven.
- Stilte- en andere waardevolle gebieden worden aangemerkt als niet beschikbaar voor windenergie.
- Binnen een trede kunnen voorkeurslocaties zijn (bijv. o.b.v. landschappelijke inpassing, clustermogelijkheden met buurgemeenten etc.)
- Windturbines worden alleen in clusters toegestaan.
- Als de vooraf bepaalde energie-opgave is ingevuld, worden geen windinitiatieven meer toegestaan.

Windladder

RICHTLIJNEN WINDLADDER*

- Zoekgebieden in een trede moeten volledig uitgeput zijn alvorens zoekgebieden in een volgende trede worden vrijgegeven.
- Stilte- en andere waardevolle gebieden worden aangemerkt als niet beschikbaar voor windenergie.
- Binnen een trede kunnen voorkeurslocaties zijn (bijv. o.b.v. landschappelijke inpassing, clustermogelijkheden met buurgemeenten etc.)
- Windturbines worden alleen in clusters toegestaan.
- Als de vooraf bepaalde energie-opgave is ingevuld, worden geen windinitiatieven meer toegestaan.

Amendement verkleinen zoekgebied Duurzame Polder

De gemeenteraad van Oss, in vergadering bijeen d.d. 28 januari 2021,

Overwegende dat:

- de overlast voor inwoners van de kernen tot een minimum moet worden beperkt;
- er zorgen leven over de gezondheid van onze inwoners i.r.t. windturbines;
- de raad gevraagd wordt in te stemmen met de vervolgaanpak en het stellen van voorwaarden die rekening houden met de wettelijke normen en andere bovenwettelijke eisen te stellen waaronder de aanvullende eis van tenminste 1 kilometer afstand van de windmolens gemeten vanaf de bebouwde kom van omliggende kernen;
- een veel gehoord bezwaar bij windmolens de geluidsoverlast en/of gezondheidsschade is;
- de huidige wettelijke kaders in 2011 zijn vastgesteld;
- er sinds die tijd andere omstandigheden zijn ontstaan.

Besluit:

Bij beslispunt 3. de tekst onder Lid e. te vervangen door:

3.e. het stellen van voorwaarden die rekening houden met de wettelijke normen en met nadere bovenwettelijke eisen te stellen door de gemeenteraad, waaronder:

- voor de afstand van de windmolens gemeten vanaf de bebouwde kom van omliggende kernen een maximale inspanning te doen om de afstanden tot de kernen zo groot mogelijk te laten zijn en dit in de ontwikkelscenario's te laten zien.
- als uitgangspunt hierbij een norm van minimaal 2 kilometer te hanteren.
- de woon- en/of recreatie-afstand niet behoeft te zijn van de gemeenteraad een aanvullende eis van tenminste 1 kilometer afstand van de windmolens gemeten vanaf de bebouwde kom van omliggende kernen.

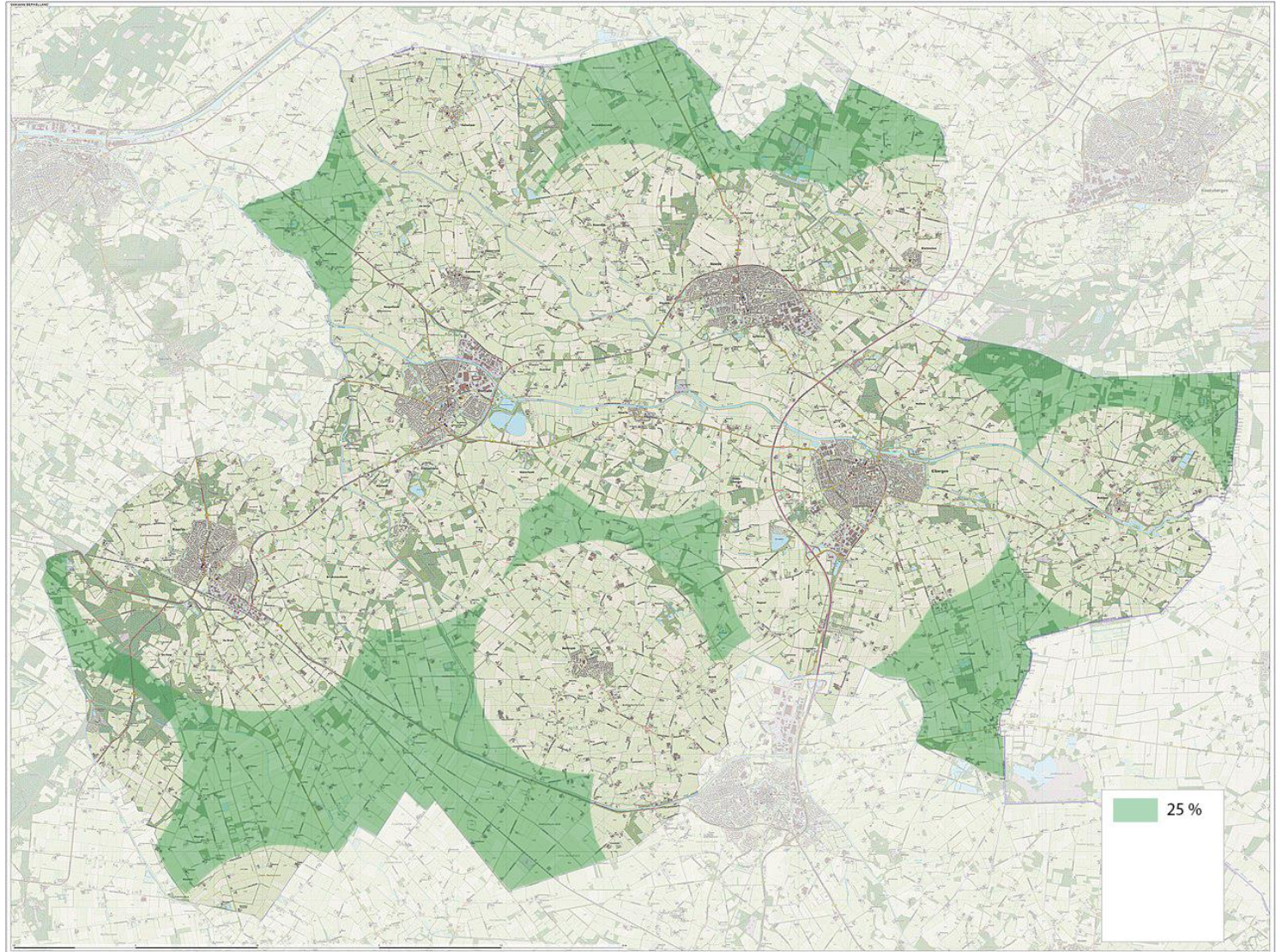
Windladder

01

Afstand woonkernen: 2000m

- Beschikbaar oppervlak: **25%**
- Eventuele mogelijkheid tot **clustering met buurgemeenten**
- Aantal woningen in overlastgebied: **laag**

25%

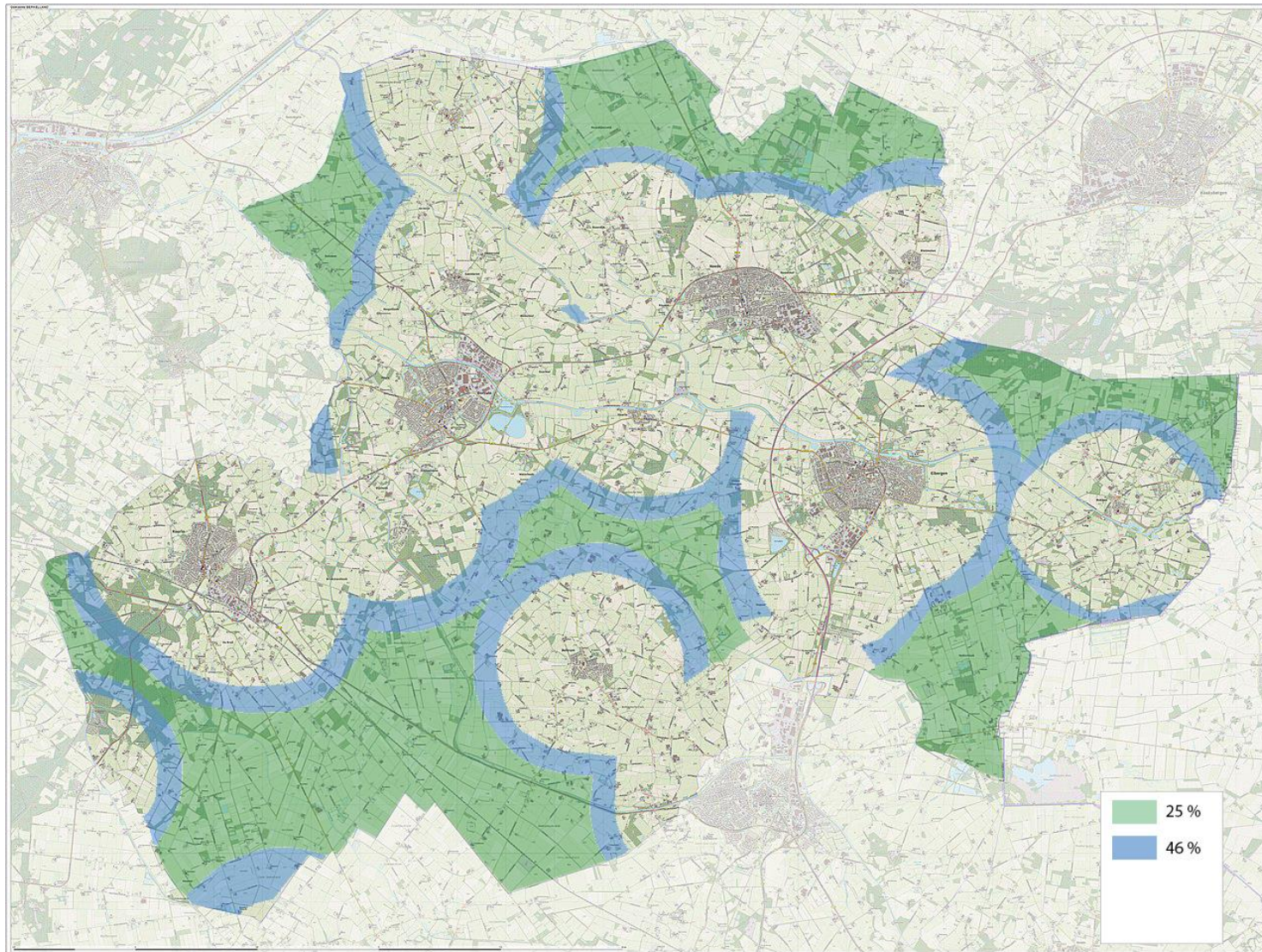
Windladder

02

Afstand woonkernen: 1500m

- Beschikbaar oppervlak: **46%**
- Aantal woningen in overlastgebied: **gemiddeld**

46%

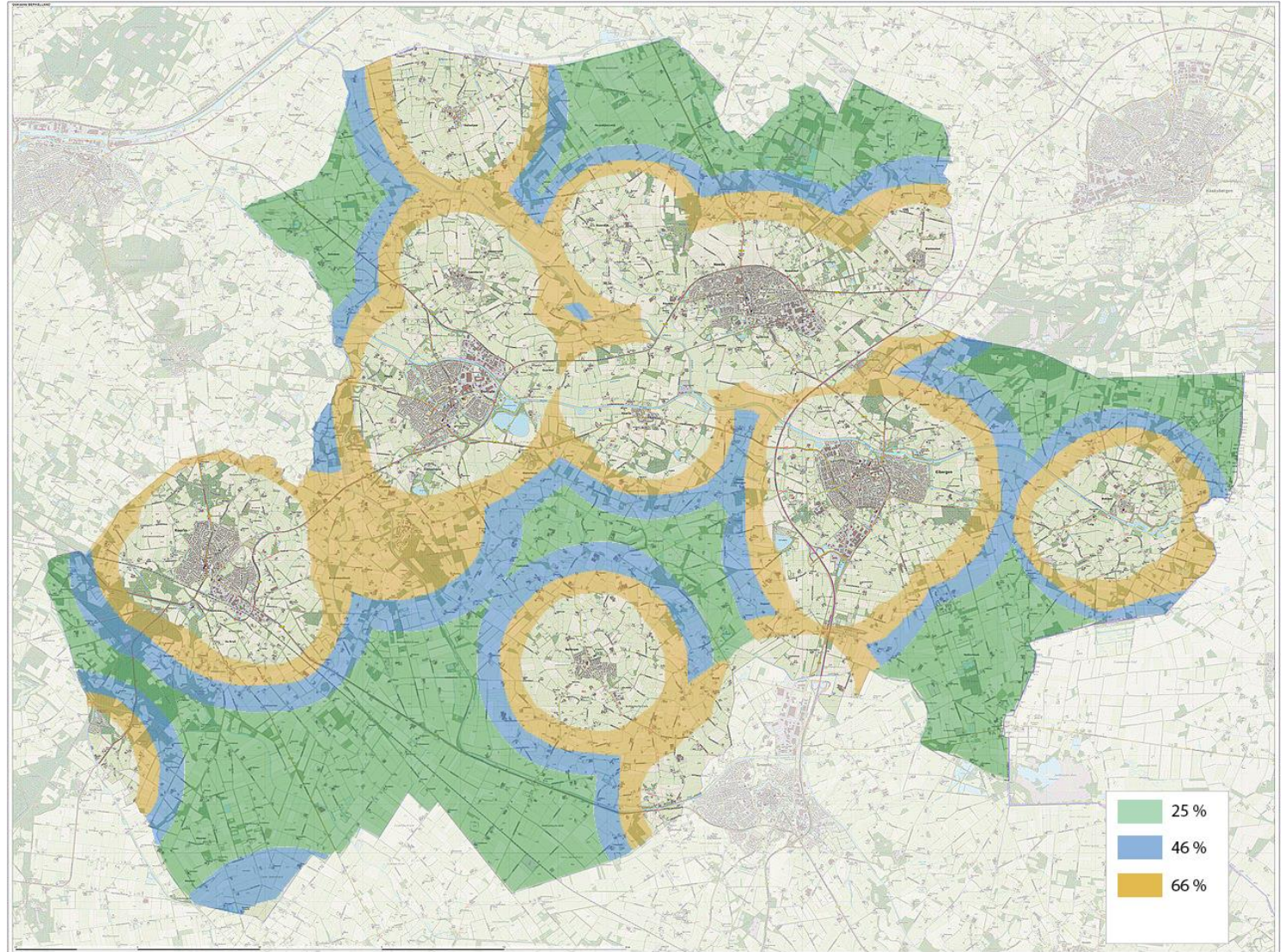
Windladder

03

Afstand woonkernen: 1000m

- Beschikbaar oppervlak: **66%**
- Aantal woningen in overlastgebied: **hoog**

66%

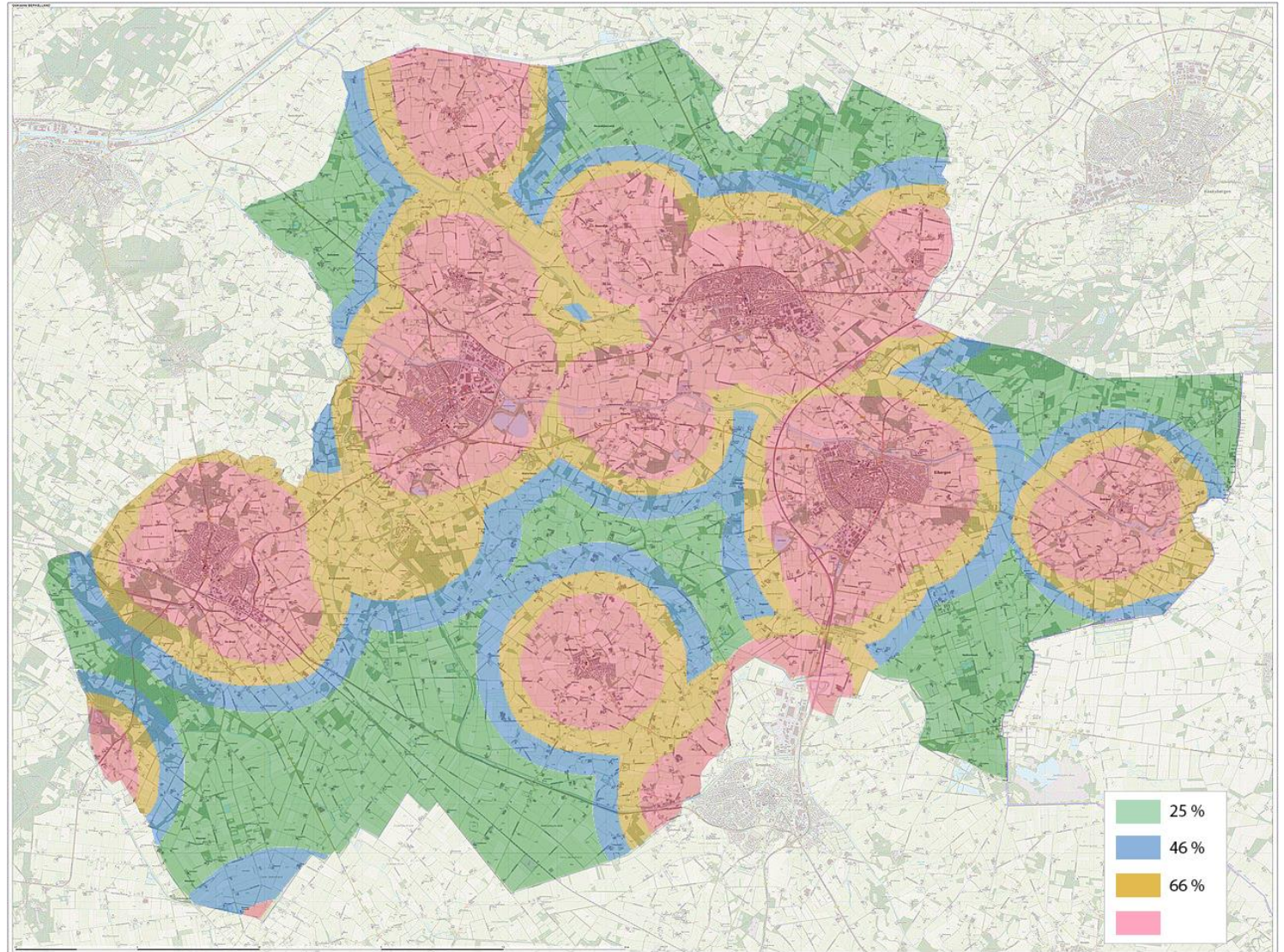
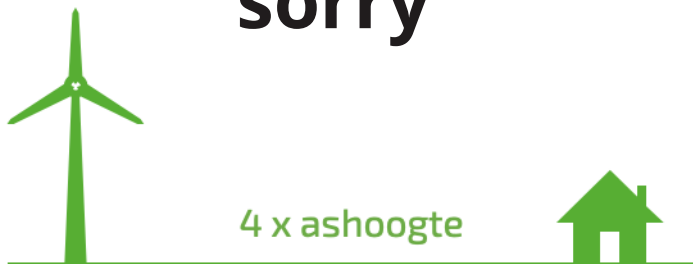
Windladder

04

Normeringen

- Als in de voorgaande tredes niet voldoende gebieden zijn gevonden waarmee de energie-opgave kan worden ingevuld, is de huidige kaart weer beschikbaar (o.b.v. aangescherpte normeringen)

Better **safe** than
sorry

Onderwerpen

- Inleiding
- Beoordelingsmatrix RODE
- 1. Energie-opgave
- 2. Ruimtegebruik
- **3. Normering**
- 4. Draagvlak
- Conclusie

Normering

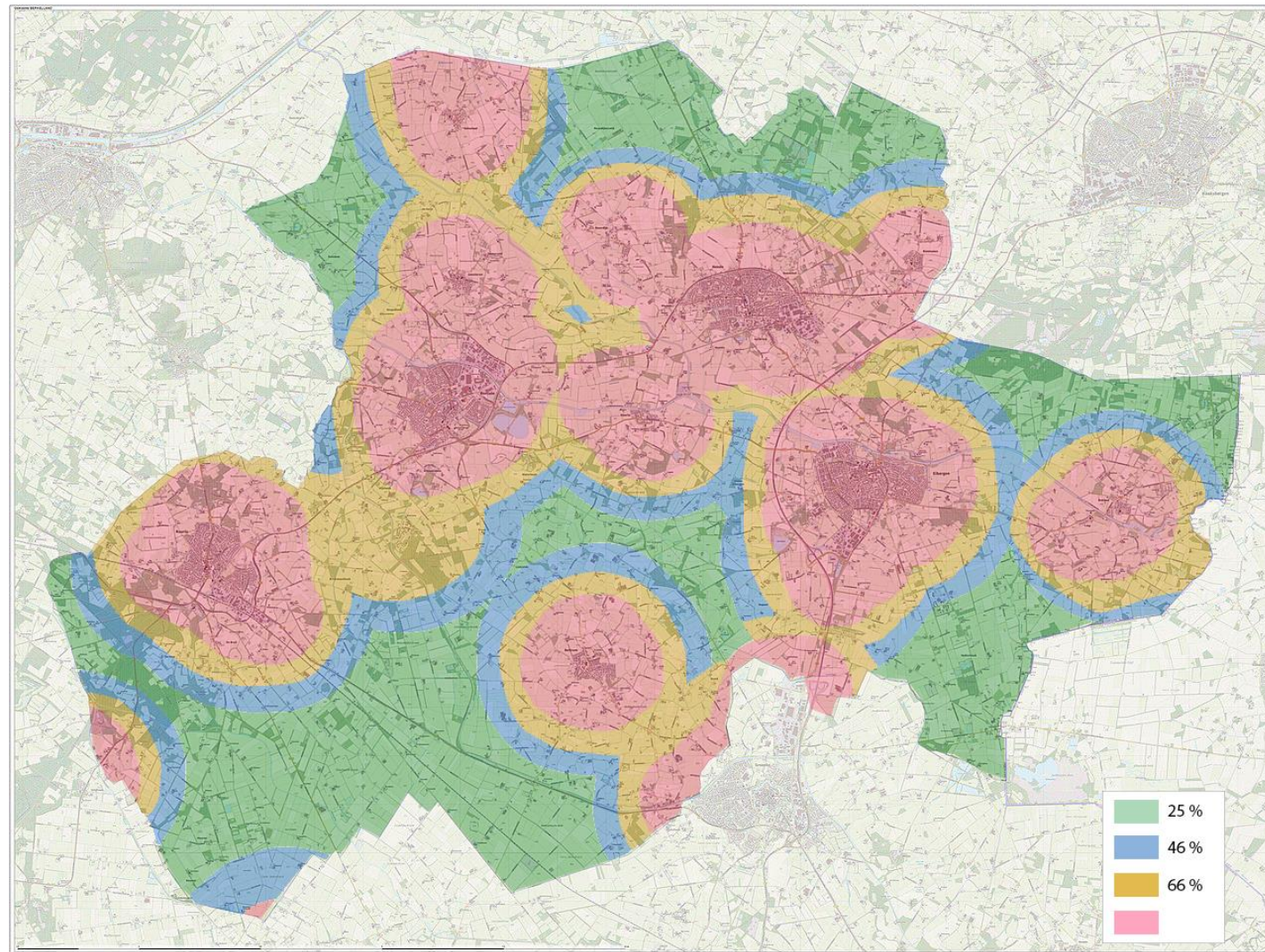
“Welke harde normeringen hanteren we in Berkelland ter bescherming van onze inwoners?”

- Afstand
- Hoogte
- Geluid

Afstand

- Zoekvolgorde: Windladder
- Binnen een straal van 1.000 meter van de windturbine bevinden zich nauwelijks woningen;
- **Afstand tot een individuele woning is minimaal 4x de as-hoogte van een turbine.**

Hoogte

- In RODE is nu geen maximale hoogte voor windturbines vastgelegd. De categorie 'grote windturbines' is gesteld op >80m
- Inmiddels zijn de gangbare hoogtes voor windturbines 210-250m
- Om te voorkomen dat gesteld beleid niet meer aansluit bij toekomstige ontwikkelingen is het aan te bevelen om wel een maximale hoogte vast te stellen (bijv. 250m)
- Als technologische ontwikkelingen leiden tot een nieuwe marktstandaard, dient het beleid opnieuw herijkt te worden op dat punt.

Geluid

- Lden = Jaarlijks gemiddelde
- Niet te handhaven
- Soepelste norm
- Decibel = logaritmische schaal
 - Toename van 6 decibel is een **verviervoudiging**

In een landelijke stille omgeving als de Achterhoek komen in de nacht zeer lage referentieniveaus van 20 dB voor, ook in sommige woonwijken.

Bron: gebiedsgericht geluidbeleid uitgevoerd door adviesbureau van der Boom.

Home > Actueel > Nieuws >

Strengere geluidseisen voor buitengeplaatste warmtepompen en airco's

Nieuwsbericht | 22-05-2019 | 15:00

Buiten de woning geplaatste warmtepompen en airco's mogen straks niet meer dan 40dB geluid veroorzaken bij de burens. Dit is één van diverse wijzigingen aan het Bouwbesluit die de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vandaag naar de Tweede Kamer heeft

Airco: Max 40dB

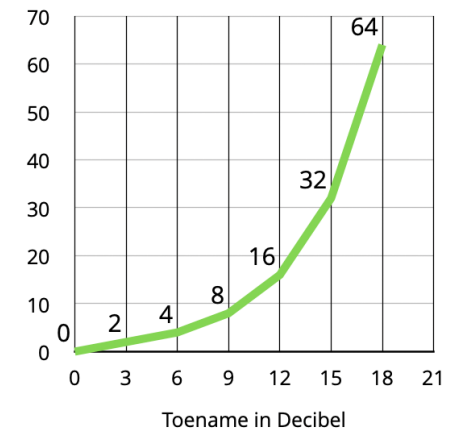
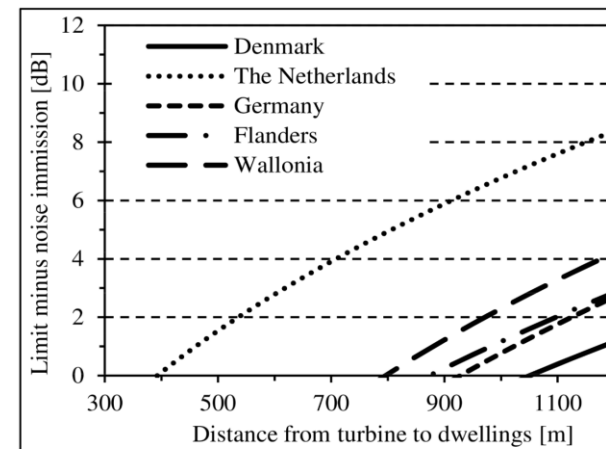
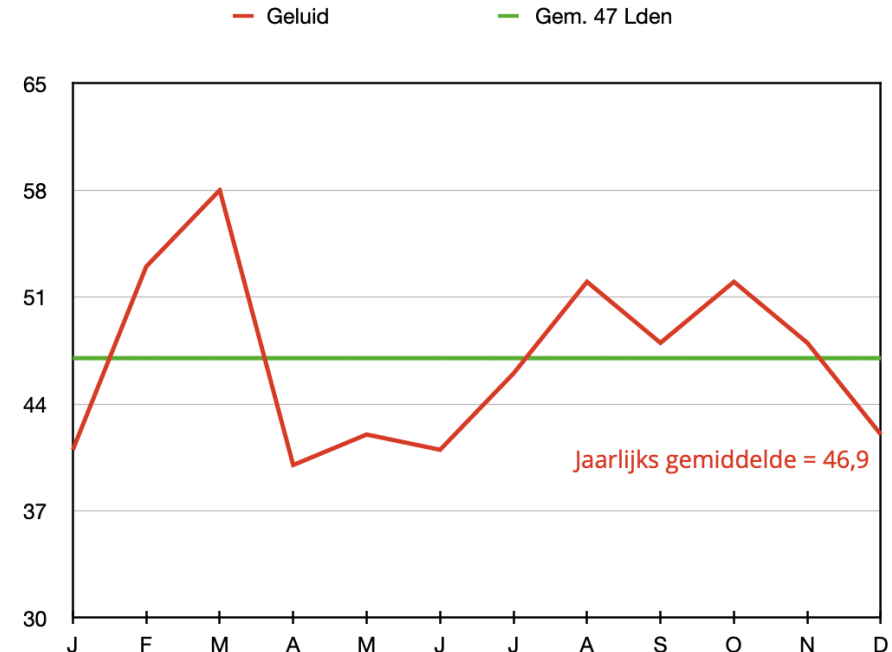
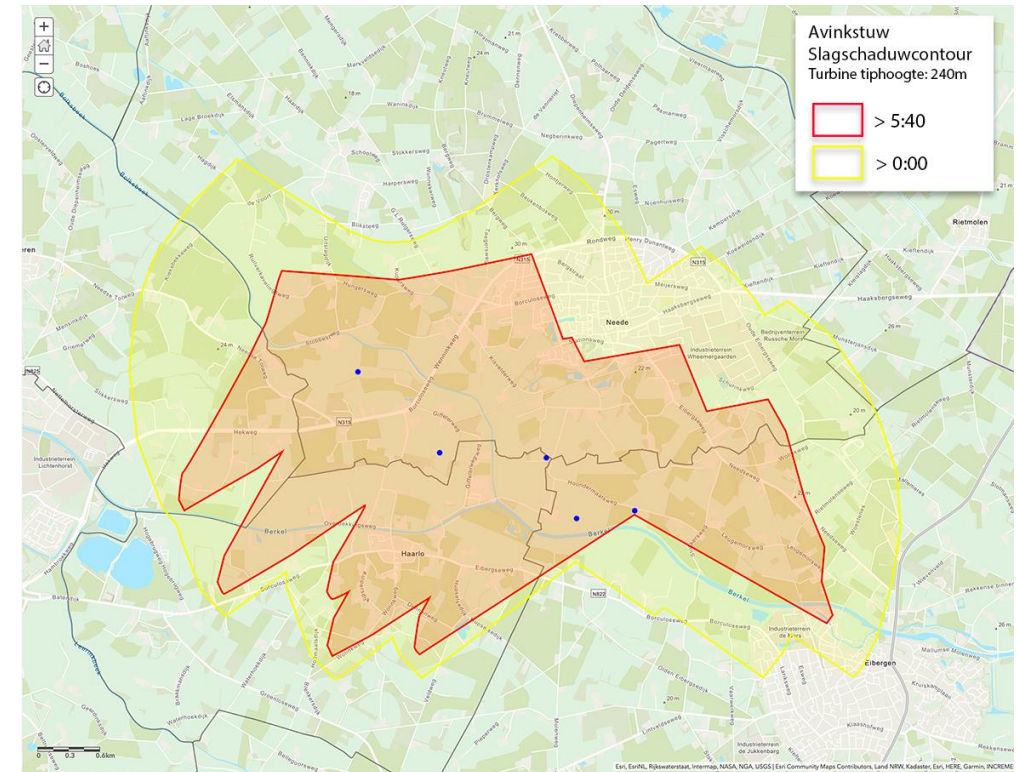

Figure 3: calculation results for scenario 2: five turbines arranged in a line parallel to a residential area

Slagschaduw

- Norm: gemiddeld maximaal 17 dagen per jaar langer dan 20 minuten
- Praktijk: Meer dan 10 uur per jaar
- Berekeningen onduidelijk
- Handhaving = onmogelijk want norm is totaal per jaar
- Vuistregel overlast = 12 x rotordiameter
- Oplossing: Voldoende afstand tot woningen

- Hoger dan 150 meter = obstakelverlichting
- Overdag flitsend wit
- 's nachts flitsend rood

Onderwerpen

- Inleiding
- Beoordelingsmatrix RODE
- 1. Energie-opgave
- 2. Ruimtegebruik
- 3. Normering
- **4. Draagvlak**
- Conclusie

Draagvlak

"Hoe creëren we draagvlak?"

- 4.1. Lokaal eigendom
- 4.2. Compensatie o.b.v. overlast
- 4.3. Proces-participatie

Investeren en compenseren

- Lokaal eigendom
 - Goed uitgangspunt
 - Alleen beschikbaar voor inwoners die willen/kunnen investeren met eigen geld

Daarom óók:

- Compenseren o.b.v. overlast
 - Staffels o.b.v. overlast: dichterbij een turbine = hogere geluidsbelasting = hogere vergoeding
 - Minder woningen in overlastgebied = Totale pot delen met minder huishoudens = hogere vergoeding per huishouden

Proces-participatie

- Ervaring zonneparken/Plan Avinkstuw in Berkelland:
 - Proces-participatie is beschreven in RODE
 - Wordt door initiatiefnemers voornamelijk gebruikt als 'afvinklijst'
 - Ongelijk speelveld, inwoners worden overvallen door 'experts' en moeten zelf op zoek naar informatie/expertise om zich te 'verdedigen'
 - Inwoners voelen zich niet gehoord

"Gemeente Berkelland help ons!"

"Kan dit allemaal zomaar?"

"Waar moeten we terecht?"

"Hier hebben wij niet om gevraagd"

"Daar in Borculo luistert toch niemand naar ons!"

"Wij maken ons grote zorgen"

"Ach, dat participatieproces is slechts een formaliteit"

- Neem als gemeente Berkelland zélf de regie
 - Praat eerst zelf met de inwoners en laat dat niet over aan commerciële partijen/initiatiefnemers
 - Bepaal zelf nadrukkelijker geschikte gebieden voor energie-opwekking en geldende normen
- Wees toegankelijk voor inwoners
- Zorg voor échte verdeling van lusten en lasten

Onderwerpen

- Inleiding
- Beoordelingsmatrix RODE
- 1. Energie-opgave
- 2. Ruimtegebruik
- 3. Normering
- 4. Draagvlak
- **Conclusie**

Conclusies

1. Energie-opgave (ambitie elektriciteit)

- Gemeente Berkelland Energieneutraal in 2030 is dat wel haalbaar en perse noodzakelijk?
 - Berkelland voldoet al aan RES NL
 - Berkelland voldoet al aan Gelders Energie Akkoord
 - Welk akkoord is leidend?
 - Landelijk beleid, richting en toe te passen technologie voor periode 2030-2050 is nog onbekend.
- Toch meer doen dan landelijk gevraagd: veel kritischer zijn op leefbaarheid en landschappelijke inpassing.

3. Normeringen

- Stel aanvullend op de windladder harde grenzen vast voor afstand, hoogte en geluid.
 - Afstand: Bijvoorbeeld 4x as-hoogte t.o.v. een woning
 - Hoogte: Maximaal de huidig gangbare hoogte, om problemen in de (nabije) toekomst te voorkomen
 - Geluid: Maximaal 40 dB (zonder mitigerende maatregelen)
- Het activiteitenbesluit maak afwijkende normeringen t.o.v. landelijke normen mogelijk.

2. Ruimtegebruik

- Introduceer een windladder om een volgorde in zoekgebieden te bepalen.
 - Berkelland heeft de luxe van ruimte. Zelfs bij een minimale afstand van 2000 meter tot de woonkernen blijft nog 25% van het grondoppervlak beschikbaar als zoekgebied.
 - Sluit stilte- en andere waardevolle gebieden uit van de kansen- en belemmeringenkaart.
- Grensoverstijgende locatiebepaling
 - Als RES Achterhoek leidend is, dan worden op dat niveau de locaties bepaald voor de Achterhoek. Berkelland kan evt. in eerste instantie de locaties in trede 1 van de windladder inbrengen als mogelijke optie (zie ook aanmerkingen van Provincie Gelderland).
 - Geen losse windinitiatieven in Berkelland voordat locaties zijn aangewezen in RES Achterhoek.

4. Draagvlak

- Neem regie als gemeente Berkelland en laat dit niet over aan initiatiefnemers.
- Open een 'loket' bij de gemeente waar inwoners terecht kunnen met vragen/opmerkingen/zorgen etc.
- Creëer een gelijk speelveld, stel inwoners bijv. in staat om via de gemeente een deskundige in te schakelen die kan adviseren.
- Eerlijke verdeling van lusten en lasten.

